

BOSNA I HERCEGOVINA
*Agencija za razvoj visokog
obrazovanja i osiguranje
kvaliteta/kvaliteta
Banja Luka*

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
*Агенција за развој високог
образовања и обезбјеђивање
квалитета
Бања Лука*

Agency for Development of Higher Education and Quality Assurance

**IZVJEŠTAJ O RADU AGENCIJE ZA RAZVOJ VISOKOG
OBRAZOVANJA I OSIGURANJE KVALITETA ZA PERIOD
od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

(Usvojen na 95.sjednici Savjeta ministara BiH, 20.05.2014.)

Banjaluka, mart 2014. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI	4
3. INSTITUCIONALNO JAČANJE I MENADŽMENT	4
3.1. Finansiranje	5
3.1.1. Budžet Agencije	5
3.1.2. Sufinansiranje IPA tvinig Projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta“	5
3.1.3. Budžet zbirno	6
3.2. Javne nabavke	6
3.3. Finansijska revizija.....	7
3.4. Razvoj ljudskih resursa i organizacija.....	7
3.4.1. Kancelarijsko i arhivsko poslovanje	8
3.5. Institucionalna komunikacija	8
4. RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA	9
5. OSIGURANJE KVALITETA	13
6. MEĐUNARODNA SARADNJA	18
6.1. Članstvo u međunarodnim asocijacijama agencija za osiguranje kvaliteta	18
6.2. Saradnja s regionalnim i međunarodnim agencijama i učešće na međunarodnim forumima o osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju.....	18
7. PROVOĐENJE MEĐUNARODNO FINANSIRANIH PROJEKATA	18
7.1. IPA National Programme 2011 - Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta	19
7.2. Program za jačanje javnih institucija u Bosni i Hercegovini (GIZ).....	20
7.3. STRATEŠKI RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA I STANDARDA KVALIFIKACIJA.....	21
7.4. REFORMA FINANSIRANJA VISOKOG OBRAZOVANJA	22
7.5. Ostali međunarodni projekti.....	22
8. RAD UPRAVNOG DBORA	23
9. ZAKLJUČAK	233

1. UVOD

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija) u 2013. godini bazirala je svoje aktivnosti na Programu rada Agencije za 2013. godinu koji je usvojen na 22. sjednici Upravnog odbora Agencije, održanoj 28.01.2013. godine, a nakon toga i na 49. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održanoj 08.05.2013.godine.

Izvršavajući nadležnosti definisane Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, Agencija je u 2013. godini, nakon završenih postupaka akreditacije, upisala prvih pet visokoškolskih ustanova u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. U skladu sa Pravilnikom o vođenju Državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova Agencija je na svojoj web stranici www.heg.gov.ba objavila i Listu akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Što se tiče ostalih postupaka akreditacije, Agencija je, na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti, imenovala deset komisija stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova. Agencija je donijela pet preporuka o akreditaciji na osnovu kojih je nadležni obrazovni organ izdao pet rješenja o akreditaciji, te jednu preporuku o uslovnoj akreditaciji. Agencija je objavila i okončala proceduru novog konkursa za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka za akreditaciju. Komisija za izbor stručnjaka utvrdila je listu od 101 kandidata, i to 29 predstavnika akademske zajednice, 28 predstavnika međunarodnih stručnjaka, 20 predstavnika privrede i prakse i 24 studenta. U nastavku procedure, utvrđena lista dostavljena je nadležnim obrazovnim vlastima na usvajanje.

U izvještajnom periodu Agencija je donijela *Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijima za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta visokoškolskih ustanova i studijskih programa* („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 3/13). Izmjenama navedene Odluke omogućeno je i raspisivanje novog konkursa za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka kako bi postojeća Lista domaćih i stranih stručnjaka bila ažurirana i proširena ekspertima iz nedostajućih oblasti.

Agencija je donijela i *Odluku o dopunama Odluke o kriterijima za akreditaciju studijskih programa* (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 44/13). Navedenom Odlukom utvrđeni su kriteriji za akreditaciju studijskih programa, te studijskih programa za učenje na daljinu u Bosni i Hercegovini.

Agencija je realizovala aktivnosti na izradi Strategije razvoja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta za period 2013.-2018. godina (srednjoročna strategija), koja ima za cilj revidiranje misije i vizije Agencije, te definisanje ciljeva i aktivnosti za naredni petogodišnji period. Ove aktivnosti provodene se u okviru Programa jačanja javnih institucija Bosne i Hercegovine koji u ime Vlade Njemačke implementira GIZ, Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju, a Agencija je jedna od osam izabranih bosanskohercegovačkih institucija, članica ovog Programa.

Od septembra 2013. godine počela je i implementacija projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta“ (*Strengthening Institutional Capacity for Quality Assurance*). Ovaj Projekat predstavlja Tvining partnerstvo Bosne i Hercegovine i Austrije, koji finansira Evropska unija iz sredstava Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA 2011) u iznosu od 1 milion eura i 50.000 eura kontribucije Agencije. Cilj projekta je povećanje mobilnosti i zapošljavanja radne snage kroz poboljšanje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova u skladu sa bolonjskim procesima. Svrha projekta je unapređenje i razvoj ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju. U ime Austrije, Projekat provodi Agencija za evropske integracije i ekonomsku saradnju, dok će Agencija za osiguranje kvaliteta i akreditaciju Austrije u saradnji sa relevantnim ekspertima obezbjeđuje odgovarajuće ekspertize tokom dvogodišnjeg trajanja Projekta.

U izvještajnom periodu Agencija je aktivno učestvovala u radu evropskih i međunarodnih asocijacija za osiguranje kvaliteta, Evropske asocijacije za osiguranje kvaliteta (ENQA), Mreže agencija za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju centralne i istočne Evrope (CEENQA), Međunarodne mreže agencija za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (INQAAHE). Pored učešća u GIZ Programu jačanja javnih institucija u Bosni i Hercegovini, Agencija je participirala u implementaciji više međunarodnih projekata koji se odnose na reformu visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini kao i nekoliko Tempus projekata.

2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI

U izvještajnom periodu realizovane su aktivnosti na izradi Strategije razvoja Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta za period 2014.-2018.godina (srednjoročna strategija). Ove aktivnosti provedene se u okviru Programa jačanja javnih institucija Bosne i Hercegovine koji u ime Vlade Njemačke implementira GIZ, Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju. U okviru izrade Strategije razvoja Agencije tokom 2013.godine realizovane su tri radionice strateškog planiranja i tri mentorska sastanka na kojima su definisane misija i vizija Agencije, te utvrđeni strateški ciljevi i programi Agencije za period od 2014 - 2018. godina. Finalizacija ovih aktivnosti planirana je u prvoj polovini 2014. godine kada će biti okončana izrada Strategije razvoja Agencije.

3. INSTITUCIONALNO JAČANJE I MENADŽMENT

Tokom 2013. godine nastavljene su aktivnosti na poboljšanju organizacionih, tehničkih i drugih uslova za kvalitetno obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije. Značajnu podršku u realizaciji navedenih aktivnosti pružio je GIZ-ov Program jačanja javnih institucija. U okviru ovog Programa, između ostalog, je urađena eksterna organizaciona analiza Agencije kao osnova za planiranje i dalje jačanje organizacionih kapaciteta Agencije. U tom smislu provedene su i aktivnosti na unapređenju organizacije i rukovođenja u Agenciji analizom i dopunom procedura za rukovođenje.

Agencija je sačinila i vlastiti Plan djelovanja protiv korupcije, u skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine (2009-2014) i Akcionim planom za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2009-2014). Plan je dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine radi davanja mišljenja. Nakon dobijenog Mišljenja, Agencija je uskladila navedeni Plan i dostavila ga Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine. Agencija je započela sa realizacijom Planom utvrđenih aktivnosti, a godišnji izvještaj o stepenu izvršenja Plana će biti dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine.

U izvještajnom periodu finalizovane su i aktivnosti na uspostavljanju IT mreže i servera što je, uz kontinuirano ažuriranje web stranice, imalo pozitivan efekat na horizontalnu i vertikalnu komunikaciju u Agenciju doprinoseći kvalitetnijem obavljanju poslova.

U Agenciji su započete i pripremne aktivnosti na uspostavljanju sistema kvaliteta. U okviru GIZ Programa provedena je komparativna analiza najprikladnijeg modela za upravljanje kvalitetom u javnoj upravi.

3.1. Finansiranje

3.1.1. Budžet Agencije

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 100/12) (u daljem tekstu: Zakon o budžetu) Agenciji su za rad dodijeljena sredstva u ukupnom iznosu od **1.065.000 KM**. Struktura rashoda budžeta se sastoji od tekućih izdataka u iznosu od 1.062.000 KM i kapitalnih izdataka u iznosu od 3.000 KM.

Izvršenje budžeta Agencije, u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine, iznosi 974.463,50 KM ili 91,50 %.

3.1.2. Sufinansiranje IPA tvining Projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta“

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta učestvuje kao partner (krajnji korisnik) u implementaciji IPA programa 2011 – Bosna i Hercegovina – Tvining projekat „Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta“, na osnovu Tvining ugovora, broj: BA11-IB-OT-02, zaključenog 30.07.2013. godine, između Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Agencije za evropske integracije i ekonomski razvoj Austrije (partner zemlja članica). Implementacija Projekta će trajati 24 mjeseca, počevši od septembra 2013. godine. Ukupna vrijednost Projekta iznosi 2.053.621,50 KM (1.050.000 EUR) od čega se na sufinansiranje iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine odnosi **97.791,50 KM (50.000 EUR)**. Izvršenje sredstava za sufinansiranje IPA Projekta prati se kao projekat posebne namjene (kod 0714020) u ISFU sistemu.

Sredstava za sufinansiranje IPA Projekta su u 2013. godini realizovana u skladu sa planiranim aktivnostima, u iznosu od 19.441,03 KM ili 19,88 %. Agencija je izvršila prenos neutrošenih namjenskih sredstava po osnovu navedenog Projekta iz 2013. u 2014. godinu, u iznosu od 78.350,47 KM.

3.1.3. Budžet zbirno

Ukupna sredstva kojima je Agencija mogla raspolagati u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine iznose **1.162.791,50 KM**. Odnosno, sastoje se od sredstva odobrenih Zakonom o budžetu, u iznosu od 1.065.000 KM i sredstava za sufinansiranje IPA Projekta, u iznosu od 97.791,50 KM.

Agencija je na svoje aktivnosti u 2013. godini utrošila 993.904,53 KM ili 85,48 % sredstava koja su joj bila na raspolaganju.

Agencija je izvršila redovan godišnji popis svih sredstava, potraživanja, obaveza i donatorskih sredstava na dan 31.12.2013. godine. Na osnovu izvršenog redovnog popisa, imenovane Komisije za popis su izradile izvještaje o obavljenom popisu u skladu sa Pravilnikom o popisu sredstava i izvora sredstava Agencije, broj: 01-143-1/08 od 29.12.2008. godine, i konstatovale da ne postoje razlike između knjigovodstvenog i stvarnog stanja utvrđenog popisom, odnosno da ne postoje utvrđeni viškovi ili manjak sredstava.

Finansijski izvještaj Agencije za period od 01.01. do 31.12.2013. godine je izrađen u za to zakonom određenom roku i proceduri, te dostavljen Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

3.2. Javne nabavke

U toku izvještajnog perioda Agencija je javne nabavke provodila u skladu sa okvirnim Planom javnih nabavki za 2013. godinu.

Ukupna vrijednost okončanih postupaka javnih nabavki u Agenciji, po generisanom izvještaju iz VISPA sistema Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine, iznosi 71.642,30 KM bez PDV-a, zaključno sa 31.12.2013. godine. Postupci javnih nabavki provedeni su u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, podzakonskim propisima i internim aktima, i to putem: konkurentskog zahtjeva i direktnog sporazuma. (Tabela 1.)

Tabela 1. Struktura javnih nabavki po predmetu nabavke i vrsti provedenih postupaka

R. br.	Vrsta postupka	Vrijednost u KM bez PDV - a			Ukupna vrijednost
		Robe	Usluge	Radovi	
1	Otvoreni postupak*	0,00	5.937,00	0,00	5.937,00
2	Konkurentski zahtjev	31.564,51	19.016,68	0,00	50.581,19
3	Direktni sporazum	5.265,27	9.858,84	0,00	15.124,11
	Ukupna vrijednost	36.829,78	34.812,52	0,00	71.642,30

*Izvršenje na osnovu zaključenog Okvirnog sporazuma iz 2012. godine.

3.3. Finansijska revizija

Kancelarija za reviziju institucija Bosne i Hercegovine od osnivanja Agencije pregleda njeno poslovanje i finansijsko izvještavanje. U višegodišnjoj dvosmjernoj komunikaciji s Kancelarijom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine, Agencija je značajno unaprijedila sistem internih kontrola, donošenjem novih i unapređenjem postojećih pravila, te nastojanjem da realizuje date preporuke, a sve u cilju racionalnog raspolaganja javnim sredstvima. Ta praksa će biti nastavljena i ubuduće.

Kancelarija za reviziju institucija Bosne i Hercegovine je u postupku završne revizije finansijskih izvještaja i usklađenosti poslovanja Agencije sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2012. godinu, izrazila pozitivno mišljenje sa isticanjem predmeta po dva osnova. (*Izveštaj o finansijskoj reviziji Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta za 2012. godinu, broj: 01/02/03-08-16-1-501/13 od 27.06.2012. godine, www.revizija.gov.ba*). Agencija je po prijemu Izvještaja o reviziji za 2012. godinu, u zakonskom roku dostavila odgovor Kancelariji za reviziju intitucija Bosne i Hercegovine i Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka. Tokom postupka prethodne finansijske revizije za 2013. godinu, timu Kancelarije za reviziju institucija Bosne i Hercegovine su predočeni svi dokazi u vezi sa realizacijom navedenih preporuka iz Izvještaja o reviziji za 2012. godinu.

Agencija ne ispunjava kriterije za uspostavljanje vlastite jedinice interne revizije, te će prema Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 49/12), ubuduće, kada se stvore svi uslovi za primjenu Odluke, internu reviziju poslovanja Agencije vršiti Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

3.4. Razvoj ljudskih resursa i organizacija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, sistematizovano je 35 radnih mjesta. Na dan 31.12.2013. godine ukupna popunjenost je 60% u odnosu na sistematizovani broj radnih mjesta, odnosno 21, i to: tri imenovana lica, devet državnih službenika i devet zaposlenika, te jedno lice po osnovu ugovora o djelu. Odlukom Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, SM broj 288/13 od 30.12.2013. godine, Agenciji je odobreno dodatno zapošljavanje dva državna službenika, i to: jednog višeg stručnog saradnika za visoko obrazovanje i jednog višeg stručnog saradnika za osiguranje kvaliteta. Raspisivanje javnog oglasa za navedena radna mjesta je planirano u februaru 2014. godine. Iz oblasti radnih odnosa urađeno je 52 rješenja koja se odnose na ostvarivanje prava zaposlenih (godišnji odmor, priznavanje prava na novčanu naknadu, plaćeno odsustvo), te sačinjen Plan korištenja godišnjih odmora za 2013. godinu. U saradnji sa Agencijom za državnu službu Bosne i Hercegovine, državni službenici Agencije su redovno pohađali obuke prema programu Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine.

3.4.1. Kancelarijsko i arhivsko poslovanje

Preduzete su određene aktivnosti u cilju pravilnog funkcioniranja kancelarijskog poslovanja, sačinjene su sve potrebne evidencije, uspostavljena Arhivska knjiga i izvršen odabir registraturske građe koji je nastao u dosadašnjem radu Agencije. Izvršena je analiza Liste registraturske građe i u narednom periodu pristupiće se izmjeni i dopuni Liste u saradnji sa Arhivom Bosne i Hercegovine s obzirom da je uočeno da nisu predviđeni svi akti koji se odnose na rad Agencije. U izvještajnom periodu u djelovodni protokol zavedeno je 998 predmeta. U izvještajnom periodu su načinjeni određeni pomaci na arhiviranju građe koja je nastala u dosadašnjem radu Agencije, i dostavljanje izvoda iz arhivske knjige Agencije (kopija arhivske knjige) Arhivu Bosne i Hercegovine. Ove aktivnosti biće nastavljene i u 2014. godini.

3.5. Institucionalna komunikacija

U izvještajnom periodu u oblasti institucionalne komunikacije nastavljene su aktivnosti na daljem razvoju i unapređenju u ovoj oblasti s ciljem realizacije i prezentacije poslova i zadataka Agencije. Uspostavljena komunikacija sa ciljnim javnostima nadograđivana je kontinuiranim informisanjem o svim relevantnim aktivnostima Agencije, te uključivanjem i konsultovanjem primarnih partnera Agencije, resornih ministarstava i visokoškolskih ustanova o dokumentima na kojima je radila Agencija. Kako je fokus komunikacionih aktivnosti usmjeren na edukaciju i informisanje pojedinih ciljnih grupa, uspješno su realizovane planirane aktivnosti koje se odnose na organizaciju događaja sa predstavnicima visokoškolskih ustanova s ciljem promocije Agencije i njenih aktivnosti u oblasti razvoja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Takođe, informacije o radu Agencije, realizovanim aktivnostima kontinuirano su plasirane u javnost s ciljem promocije i obavještavanja javnosti o ključnim zadacima Agencije. U izvještajnom periodu održane su četiri konferencije za novinare i to tri u Banjaluci nakon događaja u organizaciji Agencije, sa veoma dobrom posjećenošću i zainteresovanošću medija. Četvrta pres konferencija organizovana je kao poseban PR događaj s ciljem predavljanja rezultata rada Agencije u 2013.godine, kao i daljeg razvoja uspostavljenih dobrih odnosa sa predstavnicima medija. Takođe, javnost je obavještavana o radu Agencije putem saopštenja za javnost povodom ključnih aktivnosti Agencije u ovom periodu i to : Doneseni kriteriji za akreditaciju studijskih programa, HEA objavila novi konkurs za stručnjake, Saopštenje za javnost Upravnog odbora Agencije, Zvanično počeo projekat koji finansira Evropska unija u oblasti obrazovanja „Jačanje institucionalnih kapaciteta u osiguranju kvaliteta“, Prve akreditovane ustanove u Državnom registru, HEA na godišnjoj skupštini ENQA-e u Litvaniji. Takođe, kontakti sa javnošću u ovom periodu uključivali su intervju, video i fono izjave o aktivnostima Agencije, pisane odgovore na upite medija, te odgovore drugim zainteresovanim licima putem e mail-a.

U skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, Agencija je u izvještajom periodu postupala prema primljenim zahtjevima i pokrenula upravne postupke, na zahtjev stranaka koje su podnijele pet zahtjeva za pristup informacijama. Svi predmetni postupci su riješeni u zakonskom roku. Postupajući prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, Agencija je donijela rješenja o pristupu informacijama kojima je odobrila pristup traženim informacijama. Kod ostalih postupaka, u skladu sa članom 13. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, Agencija je u zakonskom roku od osam dana prosljedila predmetne zahtjeve nadležnom organu na postupanje i o tome dopisom obavijestila podnosioca zahtjeva. Agencija je takođe prikupljala statističke podatke na tromjesečnoj osnovi i redovno izvještavala Parlamentarnu skupštinu i Ombudsmen Bosne i Hercegovine.

Agencija je kontinuirano učestvovala u izradi publikacija Biltena Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i putem ovog komunikacionog kanala prezentovala aktivnosti i rezultate svog rada. Njegujući uspostavljenu saradnju sa evropskim asocijacima za osiguranje kvaliteta, Agencija je participirala u izradi periodičnih publikacija, biltena ENQA-e i CEENQA-e promovišući na taj način aktivnosti Agencije u evropskom kontekstu.

Stalna aktivnost bila je ažuriranje web prezentacije Agencije koja se svakodnevno nadopunjuje na četiri jezika, službenim jezicima u Bosni i Hercegovini i engleskom jeziku i bilježi konstantan rast posjećenosti. U izvještajnom periodu, redovno su obavljane aktivnosti na prikupljanju informacija, pripremi sadržaja, uključujući lektorisanje i prevođenje. Pored redovnih aktivnosti ažuriranja web stranice i svih kategorija, uvedena je i nova funkcionalnost, zaštićena platforma za preuzimanje dokumenata za angažovane eksperte u okviru IPA Tvining projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta u osiguranju kvaliteta“.

4. RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA

Prema Programu rada Agencije za 2013. godinu glavni zadaci u Sektoru za razvoj visokog obrazovanja odnose se na:

- Donošenje Kriterija za akreditaciju studijskih programa, kao dodatka Odluci o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova
- Realizacija stručnih tematskih sastanaka-foruma
- Analiza postojećeg stanja u provedbi bolonjskih ciljeva u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini
- Davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditovanim visokoškolskim ustanovama, s ciljem usklađivanja najnižih školarina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine
- Prikupljanje informacija o fondovima i grantovima za razvoj visokog obrazovanja
- Organizovanje konferencije s ciljem praćenja trendova i dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja

- Prikupljanje podataka relevantnih za razvoj visokog obrazovanja u skladu s nadležnostima
- Davanju savjeta o politici rada i razvoja ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko distriktu BiH
- Davanju savjeta i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti zainteresovanim stranama

Na 22. sjednici Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje data je saglasnost na tekst Odluke o dopunama Odluke o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Dopunama navedene Odluke utvrđeni su kriteriji za akreditaciju studijskih programa, te studijskih programa za učenje na daljinu u Bosni i Hercegovini. Odluka o dopuni Odluke o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini je objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, broj 44/13.

Sektor za razvoj visokog obrazovanja je u cilju realizacije aktivnosti tematskih stručnih sastanaka-foruma u toku 2013.godine organizovao tri radionice.

Na prvoj radionici „Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini i EHEA–Pristup međunarodnim organizacijama i programima Evropskoj uniji“ učesnici su informisani o mogućnostima pristupa članstvu u međunarodnim organizacijama i informacijama o fondovima i programima Evropske unije kao podsticaj razvoju visokog obrazovanja putem diseminacije novih evropskih iskustava i saznanja.

U maju je organizovana druga radionica pod nazivom „Jačanje sistema osiguranja kvaliteta na visokoškolskim ustanovama“. Tokom jednodnevne radionice predstavnici javnih i privatnih visokoškolskih ustanova su informisani o značaju osiguranja kvaliteta visokoškolskih ustanova sa posebnim akcentom na strateško planiranje u ovoj oblasti, a dio radionice bio je posvećen evropskim iskustvima u osiguranju kvaliteta i njihovoj primjeni na bosanskohercegovačkim visokoškolskim ustanovama, kao i o praktičnim iskustvima u postupcima akreditacije iz ugla eksperta.

Treća radionica održana u novembru, pod nazivom „Benčmarking kao alat za poboljšanje performansi visokoškolskih institucija“, okupila je predstavnike i javnih i privatnih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Učesnici radionice su upoznati sa značajem benčmarkinga u visokom obrazovanju, odnosno, mogućnostima njegove primjene u poboljšanju obrazovnih, naučnih i poslovnih procesa na visokoškolskim ustanovama. Iako su ključne koristi benchmarkinga kao „procesa unapređenja poslovnih procesa i pokazatelja učinka sa najboljom praksom u istoj i/ili drugoj djelatnosti“ već poznate, konstatovano je da i dalje postoji značajna praznina u upotrebi prakse benčmarkinga u visokoškolskim institucijama.

S ciljem davanja savjeta za razvoj visokog obrazovanja praćen je napredak u provedbi bolonjskih ciljeva. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta je u 2012. godini realizovala istraživanje o trenutnom stanju ispunjenosti kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i postojećem stanju provedbe bolonjskog

procesa na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini. Rezultati istraživanja su pokazali da je trenutno najlošije ispunjen kriterij: Međunarodna saradnja. S tim u vezi Sektor za razvoj visokog obrazovanja je izradio Analizu postojećeg stanja provedbe Bolonjskog procesa na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini sa akcentom na međunarodnu saradnju i mobilnost (programi Evropske unije, Tempus i Erasmus Mundus), sa preporukama za poboljšanje.

Agencija je preuzimajući svoje nadležnosti iz člana 48. Okvirnog zakona, u 2013. godini planirala izradu Preporuka o najnižim školarinama za sve studente na akreditovanim visokoškolskim ustanovama, s ciljem usklađivanja najnižih školarina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. S obzirom da se preporuke odnose na akreditovane ustanove, a proces akreditacije je u 2013. godini završen za samo pet visokoškolskih ustanova, i to svih pet iz Republike Srpske, preporuke nisu konačno definisane. U smislu realizacije ove aktivnosti po završetku prvog kruga akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, u saradnji sa ekspertima IPA projekta „Reforma finansiranja visokog obrazovanja“, održana je prva tematska radionica o uvođenju i primjeni ATU programa za analizu troškova koji su bazirani na aktivnostima, na javnim univerzitetima u Bosni i Hercegovini, kao obaveznog postupka analize troškova studijskih programa na bazi utvrđenih jediničnih troškova po studentu/studijskom programu. S obzirom na nehomogeniziran sistem finansiranja sa različitim procedurama i praksama prema teritorijalnoj nadležnosti za visoko obrazovanje, primjena ATU programa na akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini predstavlja neophodnu bazu za ekonomski pristup za izračun minimalnih školarina, prema definisanoj metodologiji izračuna, baziranoj na najboljim evropskim praksama.

U cilju realizacije aktivnosti Prikupljanje informacija o fondovima i grantovima za razvoj visokog obrazovanja Sektor za razvoj visokog obrazovanja je izvršio analizu Pregleda aktivnosti donatora koju je objavilo Ministarstvo finansija i trezora/Sektor za koordinaciju i izradio informaciju o donatorima na području Bosne i Hercegovine koja pruža sveobuhvatne informacije i pregled aktivnosti donatora, analizu tekuće donatorske pomoći, kao i njihove buduće aktivnosti.

Prema programu rada Sektora planirana je realizacija konferencije s ciljem praćenja trendova i dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, ali zbog smanjenja budžetskih sredstava nisu postojale mogućnosti za realizaciju pomenute aktivnosti.

U okviru redovnih aktivnosti Sektora za razvoj visokog obrazovanja, prikupljeni su podaci relevantni za razvoj visokog obrazovanja u skladu sa nadležnostima Agencije.

U toku 2013. godine kontinuirano je, na osnovu informacija dostavljenih od strane nadležnih obrazovnih vlasti, izvršavana aktivnost prikupljanja i ažuriranja podataka na Info listi licenciranih visokoškolskih ustanova u Bosni Hercegovini, na web stranici Agencije, kao i pripadajućih organizacionih jedinica i studijskih programa na sva tri ciklusa studija koji se realizuju na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini. Informacije su putem redovne komunikacije preuzimali Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

U toku 2013. godine, kontinuirano su davani savjeti o politici rada i razvoja nadležnim obrazovnim organima, kao i savjeti i informacije iz nadležnosti Agencije svim zainteresiranim stranama u visokom obrazovanju. Aktivnost davanja savjeta i informacija zainteresiranim stranama, o pitanjima iz svoje nadležnosti redovno je obavljena putem dopisa, e-putem ili na usmeni upit. Zainteresirane strane, studenti, kandidati za upis, roditelji, nevladine organizacije, predstavnici domaćih i stranih institucija su informisani u skladu sa nadležnostima Agencije ili upućivani na relevantne izvore informacija u Bosni i Hercegovini.

Redovno su ažurirane i baze podataka o nadležnim ministarstvima, kontakt podacima visokoškolskih ustanova, rektorima/direktorima i QA koordinatorima, kao i ostale interne baze podataka.

U okviru tekućih aktivnosti realizovani su poslovi:

- realizacije Programa jačanja javnih institucija u Bosni i Hercegovini (SPI) u okviru kojeg je Agencija korisnica programa,
- učešća predstavnika Sektora u projektima Agencije.

R.b.	Aktivnost	Rok	Izvršenje aktivnosti
1.	Donošenje Kriterija za akreditaciju studijskih programa, kao dopunu Odluci o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini.	Januar/februar	Aktivnost realizovana "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 44/13
2.	Realizacija stručnih tematskih sastanaka-foruma	Decembar	Aktivnost realizovana
3.	Analiza postojećeg stanja u provedbi bolonjskih ciljeva u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini	Juni	Aktivnost realizovana
4.	Davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditovanim VŠU, s ciljem usklađivanja najnižih školarina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine	Nakon završenog ciklusa akreditacija	Aktivnost nije realizovana (proces akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosne i Hercegovine nije završen)
5.	Prikupljanje informacija o fondovima i grantovima za razvoj visokog obrazovanja	Novembar	Aktivnost realizovana
6.	Konferencija s ciljem praćenja trendova i dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja	Decembar	Aktivnost nije realizovana (nedostatak finansijskih sredstava zbog smanjenog budžeta Agencije)
7.	Prikupljanje podataka relevantnih za razvoj visokog obrazovanja u skladu s nadležnostima	Kontinuirano	Aktivnost realizovana
8.	Davanje savjeta o politici rada i razvoja		

	ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko distriktu BiH	Kontinuirano	Aktivnost realizovana
9.	Davanje savjeta i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti zainteresovanim stranama	Kontinuirano	Aktivnost realizovana

Tabela 1. Planirane i realizovane aktivnosti Sektora za razvoj visokog obrazovanja

5. OSIGURANJE KVALITETA

U skladu sa Programom rada za 2013. godinu nastavljene su aktivnosti u oblasti akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini u koje su bile uključene visokoškolske ustanove, nadležni obrazovni organi, stručnjaci s liste stručnjaka i Agencija čija je uloga bila:

- imenovanje komisije stručnjaka, na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti u pogledu izbora stručnjaka s utvrđene liste stručnjaka;
- davanje preporuke nadležnim obrazovnim vlastima o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, na osnovu mišljenja komisije stručnjaka;
- ocjenjivanje usklađenosti rješenja o akreditaciji s normama i kriterijima iz člana 48. alineja 1. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini
- vođenje Državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova;
- stalna dostupnost na internet stranici Agencije Liste akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i njeno objavljivanje najmanje jednom godišnje u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine ", a najmanje dva puta godišnje u trima visokotiražnim dnevnim novinama.

Sektor je tokom 2013. godine imenovao dvije Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti i to:

- *Univerzitet Sinergija, Bijeljina (na prijedlog Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske)*
- *Komunikološki koledž Kapa Fi u Banjoj Luci (na prijedlog Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske)*

U skladu sa članom 49. Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini Sektor je:

- I. Izradio pet **Preporuka o akreditaciji** visokoškolskih ustanova na temelju Mišljenja Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka, i to za dole navedene visokoškolske ustanove:
  1. *Univerzitet za poslovne studije, Banja Luka*
  2. *Visoka škola „Banja Luka College“*
  3. *Nezavisni univerzitet Banja Luka*
  4. *Univerzitet u Istočnom Sarajevu*
  5. *Univerzitet u Banjoj Luci*
1. Izradio jednu **Preporuku o uslovnoj akreditaciji**, i to za visokoškolsku ustanovu: *Visoka škola za uslužni biznis Sokolac, Istočno Sarajevo*

Na osnovu pet Preporuka o akreditaciji koje je izdala Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta nadležni obrazovni organ, Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske izdala je pet Rješenja o akreditaciji.

Nakon što je u postupku o ocjeni usklađenosti Rješenja o akreditaciji s minimalnim standardima iz područja visokog obrazovanja i kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini za navedenih pet visokoškolskih ustanova, utvrđena usklađenost izvršen je i upis u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova koji vodi Agencija u skladu s članom 49. alineja 8) Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 59/07 i 59/09) i Pravilnikom o vođenju državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 100/11).

Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova uspostavljen je u skladu sa Pravilnikom o vođenju državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova u štampanoj i elektronskoj formi. Kako u elektronskoj formi nije uspostavljen na najbolji način, jer se vodi u programu Eksel, u narednom periodu pristupiće se izradi posebno kreiranog programa sa maksimalnom zaštitom unesenih podataka.

U skladu sa Okvirnim zakonom i Pravilnikom o vođenju državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova, Sektor je 11.11.2013. godine na web stranici Agencije objavio **Listu akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini** koja je stalno dostupna javnosti, te istu objavila i u tri visokotiražna časopisa koji izlaze u Bosni i Hercegovini (Večerni list, Oslobođenje i Nezavisne novine):

- Univerzitet u Istočnom Sarajevu
- Univerzitet u Banjoj Luci
- Univerzitet za poslovne studije Banja Luka
- Visoka škola „Banja Luka College“
- Nezavisni univerzitet Banja Luka

U cilju maksimalne transparentnosti samog postupka akreditacije ovih ustanova javnosti su pored osnovnih podataka o visokoškolskim ustanovama (adresa, rok važenja akreditacije ustanove) dostupni i skenirani sljedeći dokumenti:

- Rješenje o imenovanju Komisije stručnjaka
- Izveštaj Komisije stručnjaka o eksternoj evaluaciji visokoškolske ustanove
- Preporuka o akreditaciji visokoškolske ustanove
- Rješenje o upisu u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini

U izvještajnom periodu, a nakon objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o kriterijima za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta visokoškolskih ustanova i studijskih programa raspisan je 02.04.2013. godine javni konkurs za izbor stručnjaka svih kategorija.

Komisija za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i pregled kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa utvrdila je **Listu domaćih i međunarodnih stručnjaka** za ocjenjivanje i pregled kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa prema kategorijama:

- **29** predstavnika akademske zajednice (PAZ)
- **28** predstavnika međunarodnih stručnjaka (MS)
- **20** predstavnika privrede i prakse (PPP)
- **24** studenata

Po utvrđivanju ove Liste Sektor je aktivno koordinirao sa nadležnim ministarstvima obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Odjeljenju za obrazovanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine radi usvajanja Liste stručnjaka, koja će nakon toga biti objavljena na web stranici Agencije.

Usporedo s ovom aktivnošću redovno su vršene analize liste domaćih i međunarodnih stručnjaka po naučnim, odnosno umjetničkim oblastima i poljima, i ažuriranje ličnih i profesionalnih podataka stručnjaka sa već postojeće liste.

Sektor je tokom 2013. godine realizovao određene aktivnosti u pogledu pomoći nadležnim obrazovnim vlastima u donošenju neophodnih akata za postupak akreditacije i održao sastanke sa predstavnicima:

- Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Srednjobosanskog kantona 29.01.2013. godine
- Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Unsko-sanskog kantona 04.04.2013. godine
- Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Kantona Sarajevo 09.04.2013. godine
- Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona 10.4.2013. godine
- Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Hercegovačko-neretvanskog kantona 10.10.2013. godine
- Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske 14.05.2013. godine
- Odjeljenja za obrazovanje Brčko distrikta 08.10.2013. godine

Predstavnici Sektora u izvještajnom periodu bili su aktivno uključeni u projektne aktivnosti: sljedećih projekata: SHEQA, CUBRIK, EQADE, TWINNING, GIZ, BIHTEQ i dr.

U skladu sa članom 48. alineja 7) dato je više savjeta i informacije zainteresovanim stranama.

Planirane i izvršene aktivnosti Sektora za osiguranje kvaliteta prikazane su u slijedećoj tabeli:

R.b	Aktivnost	Rok	Izvršenje aktivnosti
1.	Analiza liste domaćih i međunarodnih stručnjaka za proteklu godinu	Februar	Aktivnost relizovana
2.	Ažuriranje podataka o domaćim i međunarodnim stručnjacima sa utvrđene liste stručnjaka	Kontinuirano	Aktivnost relizovana
3	Raspisivanje javnog konkursa za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka iz nedostajućih naučnih/umjetničkih oblasti i pojedinih kategorija stručnjaka	Februar	Aktivnost relizovana
4	Izbor stručnjaka koji zadovoljavaju kriterije iz Odluke o kriterijima za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka	April-Maj	Aktivnost relizovana
5	Saradnja sa nadležnim ministarstvima obrazovanja u Bosni Hercegovini i Odjeljenju za obrazovanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine radi usvajanja liste stručnjaka	Jun	Aktivnost relizovana
6	Analiza stanja kvaliteta visokog obrazovanja na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu	Decembar	Aktivnost relizovana <i>Konačni dokument je preimenovan u „Analiza procesa akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu“</i>
7	Organizacija obuka stručnjaka sa liste stručnjaka u saradnji sa nadležnim obrazovnim vlastima	Po potrebi	Obuke nisu realizirane zbog kašnjenja aktivnosti na usvajanju Liste stručnjaka ali je na web stranici predstavljen Vodič za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini
8.	Imenovanje komisija stručnjaka u pogledu izbora s liste stručnjaka	Kontinuirano	Aktivnost relizovana <i>U 2013.-oj godine imenovane su dvije Komisija stručnjaka</i>
9.	Davanje preporuke o akreditaciji nadležnim ministarstvima na osnovu mišljenja komisija stručnjaka	Kontinuirano	Aktivnost relizovana <i>Izato je pet Preporuka o akreditaciji i jedna Preporuka o uslovnoj akreditaciji</i>
10.	Ocjenjivanje usklađenosti rješenja o akreditaciji	Kontinuirano	Aktivnost relizovana <i>Utvrđena je usklađenost Rješenja o akreditaciji s minimalnim standardima iz područja visokog obrazovanja i kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini za pet visokoškolskih ustanova</i>

11.	Vođenje Državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini	Kontinuirano	Aktivnost realizovana <i>U Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini upisano je pet visokoškolskih ustanova</i>
12.	Objavljivanje liste akreditovanih visokoškolskih ustanova na web stranici Agencije	Kontinuirano	Aktivnost realizovana <i>Na web stranici Agencije objavljena je Lista akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini</i>
13.	Objavljivanje liste akreditovanih visokoškolskih ustanova u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine		Aktivnost će se realizovati s početkom II semestra
14.	Objavljivanje liste akreditovanih visokoškolskih ustanova u tri visokotiražna časopisa koji izlaze u Bosni i Hercegovini		Aktivnost realizovana <i>Lista akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini je objavljena u tri visokotiražna časopisa koji izlaze u Bosni i Hercegovini (Večerni list, Oslobođenje i Euro-blic).</i>
15.	Analiza kvaliteta, utvrđivanje standarda kvaliteta, davanje preporuka za otklanjanje nedostataka	Nakon završenog ciklusa akreditacije	Realizacija aktivnosti je vezana za analizu svih Izveštaja o eksternoj evaluaciji visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, te kako je Agencija u 2013. godini zaprimila šest Izveštaja o eksternoj evaluaciji urađena je Analiza procesa akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini za 2013. godinu
16.	Davanje savjeta i informacija zainteresiranim stranama	Kontinuirano	Aktivnost realizovana <i>U skladu sa Okvirnim zakonom, dato je više savjeta i informacije zainteresovanim stranama</i>
17.	Konsultativni sastanci sa nadležnim obrazovnim organima	Po potrebi	Aktivnost realizovana <i>Sastanci sa predstavnicima ministarstava obrazovanja u: SBK 29.01.2013. g., USK 04.04. 2013. g., KS 09.04. 2013. g., ZDK 10.04. 2013. g., HNK 10.10. 2013.g., RS 14.05.2013. g., Odjel za obrazovanje Brčko distrikta 08.10. 2013 g.</i>

Tabela 2. Planirane i realizovane aktivnosti Sektora za osiguranje kvaliteta

6. MEĐUNARODNA SARADNJA

S obzirom da razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta ima značajan evropski kontekst, Agencija je i u izvještajnom periodu imala brojne međunarodne aktivnosti preduzimate u cilju prenošenja dobrih evropskih praksi, te stvaranja prepoznatljivosti Agencije i u Bosni i Hercegovini i u Evropi.

6.1. Članstvo u međunarodnim asocijacijama agencija za osiguranje kvaliteta

Ove aktivnosti provođene su u cilju realizacije člana 48. alineja 9) Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Agencija nadležna za „predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju“. Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj: 05-07-3601-22/09, usvojenog na 105. sjednici održanoj 18.11.2009. godine, dato je ovlaštenje Agenciji da pokrene proceduru učlanjenja u sljedeće četiri evropske i međunarodne asocijacije: ENQA – Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (www.enqa.eu), EQAR – Evropski registar agencija za osiguranje kvaliteta (www.eqar.eu), INQAAHE – Međunarodna mreža agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (www.inqaahe.org) i CEENQA – Mreža agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju centralne i jugoistočne Evrope (www.ceenetwork.hu):

Agencija je okončala prvu fazu učlanjenja u međunarodne asocijacije za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju dostigavši stepen članstva u navedenim asocijacijama koji je moguć. Agencija je postala punopravna članica INQAAHE-a i CEENQA-e. Agencija ima status pridruženog člana u ENQA-i što predstavlja partnerski odnos Agencije i ove ugledne evropske asocijacije.

ENQA i EQAR imaju izuzetno stroge kriterije za prijem punopravnih članova. Osnovni je preduslov da agencija koja aplicira za članstvo dvije godine kontinuirano provodi aktivnosti na eksternom osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju, a osnovni kriterij prijema je da su te aktivnosti usklađene s Evropskim standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ESG). Budući da Agencija ne ispunjava osnovni preduslov dvogodišnjih aktivnosti na eksternom osiguranju kvaliteta, punopravno članstvo u ENQA-i i izlistavanje u EQAR-u je cilj koji će Agencija ispuniti u drugoj fazi, podnoseći aplikaciju dvije godine nakon što krene prva akreditacija.

6.2. Saradnja s regionalnim i međunarodnim agencijama i učešće na međunarodnim forumima o osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju

Agencija je razvila saradnju sa svim sličnim agencijama i tijelima u regionu jugoistočne Evrope. Kontakti, zajedničko djelovanje i razmjena iskustava postali su stalna praksa u radu Agencije. Agencija je paralelno uspostavila i odlične odnose s agencijama iz država EU-a, kako bi obezbijedila transfer znanja i najboljih praksi od agencija koje su punopravne članice ENQA-e i izlistane su u EQAR-u.

Upravni odbor Agencije je na 25. sjednici, održanoj 16.12.2013.godine, dao saglasnost za učešće Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u Regionalnoj platformi za saradnju i istraživanje u visokom obrazovanju pokrenutu u okviru STREW Tempus projekta. Predstavnici deset univerziteta, šest nadležnih obrazovnih vlasti i agencija i parlamentarni odbor za obrazovanje iz sedam zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija i Slovenija) u prisustvu Savjeta za regionalnu saradnju i visoko obrazovanje i autoriteta u Irskoj su osnivači platforme. Platforma je neprofitna asocijacija visokoškolskih institucija, vlasti i parlamentarnih odbora i djeluju kroz tri tijela: vijeće, odbor i sekretarijat.

Dobri odnosi i saradnja sa evropskim agencijama i tijelima, kao i učešće u međunarodnim projektima i forumima imaju za cilj unapređenje međunarodnog kredibiliteta Agencije i prenos pozitivnih iskustava i evropskih praksi u sistem osiguranja kvaliteta u Bosni i Hercegovini.

7. PROVOĐENJE MEĐUNARODNO FINANSIRANIH PROJEKATA

7.1. IPA National Programme 2011 - Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta

Projekat „Jačanje institucionalnih kapaciteta za osiguranje kvaliteta“ (Strengthening Institutional Capacity for Quality Assurance) finansira Evropska unija iz sredstava Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA 2011) u iznosu od 1.000.000 eura + 50.000 eura kontribucije zemlje korisnice. Glavni partner za implementaciju projekta je Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, a ostali partneri su Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, entitetska i kantonalna ministarstva obrazovanja, Odjel za obrazovanje u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Agencija za akreditaciju Republike Srpske i visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini.

Opšti cilj Tvinig projekta je da se doprinese povećanju mobilnosti i mogućnosti zapošljavanja radne snage na tržištu kroz unaprijeđenje kvalitete visokoškolskih ustanova u skladu sa Bolonjskim procesom. Da bi se postigao ovaj cilj, partneri su se dogovorili da će ostvariti slijedeće **obavezne rezultate**:

- Evropski standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ESG) su provedeni na svim nivoima, uključujući visokoškolske ustanove, nadležne organe i agencije za osiguranje kvaliteta.
- Sve visokoškolske ustanove imaju sistem unutrašnjeg osiguranja kvaliteta, koji je razvijen, unaprijeđen i u realizaciji.
- Prvi ciklus akreditacije svih visokoškolskih ustanova i određenog broja studijskih programa u Bosni i Hercegovini je proveden u skladu sa ESG-em.
- Krteriji za akreditaciju su prerađeni.

- Zakonske odredbe kao i procedure nadležnih obrazovnih organa koje se odnose na osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju su analizirane.

Projekat je svoju implementaciju započeo realizacijom aktivnosti iz prve projektne komponente - Analiza pravnih propisa u Bosni i Hercegovini, koja je obuhvatila:

- Prikupljanje i analizu pravnih propisa iz oblasti visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta (Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kantonalni, entetski i Zakon o visokom obrazovanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pravni propisi kojima su regulisane akreditacijske procedure, različiti izvještaji koji su nastali u okviru drugih projekata iz oblasti osiguranja kvaliteta i visokog obrazovanja);
- Diskusije evropskih eksperata sa predstavnicima Agencije (septembar-oktobar 2013. godine).(Evropski eksperti su imali priliku razgovarati sa 12 predstavnika Agencije o pitanjima koja se odnose na nadležnost Agencije propisanim Okvirnim zakonom; uloga Agencije u oblasti akreditacije takođe je bila tema ovih diskusija);
- Intervjue sa predstavnicima Upravnog odbora Agencije, nadležnih obrazovnih vlasti, visokoškolskih ustanova, studenata i stručnjaka iz oblasti osiguranja kvaliteta (11.-15. 11.2013.godine, Banja Luka i 25.-30.11.2013.godine, Sarajevo).(Tokom intervjuja koje su evropski eksperti proveli sa ukupno 50 učesnika, evidentno je da su se intervjui pokazali kao dobro odabran metod. Različiti učesnici na intervjuima su pokazali i da imaju različit pogled, iskustvo i viđenje procesa akreditacije, pravnih propisa i uloge svih aktera tog procesa);
- Izradu ekspertskog Izvještaja na osnovu prikupljenih dokumenata, kao i sprovedenih intervjuja (02.-06.12.2013.godine, Banja Luka), koji će bit osnova za nastavak rerealizacije prve projektne komponente, koja će rezultirati izradom realnih i primjenjivih preporuka;
- Radionice na temu ESG II i ESG III održane su u Banjaluci 09.-20. 12. 2013. godine, za predstavnike Agencije.

7.2. Program za jačanje javnih institucija u Bosni i Hercegovini (GIZ)

Efektivnost i transparentnost javnih institucija na državnom nivou je od ključnog značaja ne samo za dalje evroatlantske integracije Bosne i Hercegovine već i za legitimitet države u cijelosti. Stoga je između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Njemačke postignut sporazum o pokretanju Programa jačanja javnih institucija u Bosni i Hercegovini (SPI) sa ciljem podrške državnim institucijama u poboljšanju kvaliteta pruženih usluga i boljeg ispunjavanja potreba građana.

Program se zasniva na Sporazumu o saradnji između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Njemačke. Njemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ) je u tom cilju ovlastilo Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH za provedbu njemačkog doprinosa u programu. Glavni politički nosilac u Bosni i Hercegovini je Ured koordinatora za reformu javne uprave.

Pored Kancelarije koordinatora za reformu javne uprave, korisnici programa su Centralna banka Bosne i Hercegovine, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine i Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, a nakon konsultacija u ovaj program uključena je i Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta.

U Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta aktivnosti GIZ-a su usmjerene na jačanje Agencije u pogledu poboljšanja pružanja usluga relevantim institucijama, uvođenju i uspostavljanju strateškog planiranja i sistema monitoringa i evaluacije te upravljanje kvalitetom. Pored toga, jačanje procesa Agencije, podrška u IT pitanjima, te jačanje kapaciteta u smislu obuke uposlenika Agencije će također biti sagledani u kontekstu pružanja tehničke podrške.

U okviru Programa za jačanje javnih institucija tokom 2013.godine uspješno su realizovane aktivnosti:

- Izvršena organizacijska analiza Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta;
- Urađena Analiza rodne ravnopravnosti Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta;
- U okviru Strateškog razvojnog plana Agencije: definisana misija i vizija Agencije, realizovane tri radionice strateškog planiranja i tri mentorska sastanka i definisani strateški ciljevi i programi Agencije za period od 2014 - 2018.godine;
- Sprovedeno istraživanje o zadovoljstvu korisnika Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (realizovani dubinski intervjui sa predstavnicima Agencije, definisan prijedlog finalnog upitnika za građane i stratificiran uzorak na kojem će se raditi anketiranje, kao i prijedlog upitnika za ispitivanje zadovoljstva korisnika/interesnih skupina i prikupljeni su medijski izvještaji o institucijama)

7.3. STRATEŠKI RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA I STANDARDA KVALIFIKACIJA

Strateški razvoj visokog obrazovanja i standarda kvalifikacija je projekat Vijeća Evrope i Evropske unije u Bosni i Hercegovini. Glavni cilj projekta je poboljšati i razviti ljudske resurse i institucionalne kapacitete o poduzetničkom učenju i visokom obrazovanju, uključujući sistem osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju, ali i sistem vrednovanja kvalifikacija koji jednako prepoznaje sve forme učenja.

Partneri na implementaciji projekta su: Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine, visokoškolske ustanove, studentske organizacije, Konferencija ministara obrazovanja Bosne i Hercegovine, nadležni obrazovni organi u Bosni i Hercegovini, Centar za informisanje i priznavanje dokumenata u oblasti visokog obrazovanja, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta i drugi partneri.

7.4. REFORMA FINANSIRANJA VISOKOG OBRAZOVANJA

„Reforma finansiranja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini“ je projekat koji finansira Evropska unija, a glavni nosilac projekta u Bosni i Hercegovini je Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine. Ovaj projekat Evropska unija finansira iz sredstava Instrumenata za pretprijetnu pomoć (IPA 2009). Glavni cilj projekta je podrška razvoju efikasnog, djelotvornog i solidnog sistema visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini u skladu sa evropskim trendovima i standardima.

Svrha projekta, tj. neposredni očekivani rezultat je poboljšanje, modernizacija sistema finansiranja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini kako bi se izgradio sistem koji je ekonomski održiv i efikasan.

Projekt provodi konzorcij na čelu sa Hulla & Co Human Dynamics u partnerstvu sa ABU Consult Berlin GmbH (DE), Međunarodnim institutom za planiranje obrazovanja (IIEP-UNESCO (FR), Njemačkom službom za akademsku razmjenu (DAAD) i Institutom za hidrotehniku Građevinskog fakulteta Sarajevo (BiH).

7.5. Ostali međunarodni projekti

Tokom 2013.godine Agencija je aktivno učestvovala u realizaciji pet „Tempus“ projekta orijentisanih na osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju. Kroz ove projekte, Agencija je osnažila regionalnu i međunarodnu saradnju, kao i svoje ljudske potencijale:

- *Strateški menadžment visokoškolskih ustanova baziran na integrisanom sistemu osiguranja kvaliteta* (Strategic Management of Higher Education Institutions Based on Integrated Quality Assurance System – SHEQA). Nosilac Projekta je Katholieke Hogeschool Sint-Lieven iz Belgije, a partner iz Bosne i Hercegovine je Sveučilište u Mostaru. Cilj ovog Projekta je razviti ključne indikatore performansi (KPI) visokoškolskih ustanova koji bi koristili menadžmentu ustanove da prati indikatore progresa, ali i ministarstvima i agencijama za odlučivanje o ustanovama.
- *Izgradnja kapaciteta za strukturalnu reformu u visokom obrazovanju u zemljama zapadnog Balkana* (Building Capacity for Structural Reform in Higher Education of Western Balkan Countries – STREW). Nosilac Projekta je Univerzitet u Novom Sadu. Ovaj regionalni Tempus projekat se bavi izgradnjom institucionalnog sistema u državama zapadnog Balkana koji bi osnažio i ubrzao reforme, te razvoj visokog obrazovanja.
- *Jačanje sistema osiguranja kvaliteta na visokoškolskim ustanovama Zapadnog Balkana i podrška nacionalnom i regionalnom planiranju* (Strengthening Quality Assurance System within Western Balkan HEIs in Support of National and Regional Planning – CUBRIK)- Aplikant je Univerzitet Alikante, Španija – Cilj ovoga Projekta je ojačati kapacitete visokoškolskih ustanova za uspostavljanje adekvatnog unutrašnjeg sistema kvaliteta, ojačati agencije za osiguranje kvaliteta, te osnažiti regionalnu saradnju. Projekat se u potpunosti bazira na dosljednom sprovođenju ESG-a.

- *Izgradnja obezbjeđivanja kvaliteta u doktorskim studijima* (Embedding Quality Assurance in Doctoral Education - EQADE) – nosilac projekta WUS Austrija i Medicinski fakultet Univerziteta u Hajdelbergu, Njemačka. Cilj projekta je razviti model, za doktorske studije u Bosni i Hercegovini, utemeljen na Salzburškim principima.
- *Benčmarking kao alat za poboljšanje učinka visokoškolskih ustanova* (Benchmarking as a tool for improvement of higher education institution performance - BIHTEK) – nosilac projekta Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Belgija. Cilj ovog projekta je predstavljanje metodologije benčmarkinga na univerzitetima u Bosni i Hercegovini kao moderne metode upravljanja i efikasne metode za poboljšanje kvaliteta.

8. RAD UPRAVNOG ODBORA

Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, član 51., stav 7. („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 59/07 i 59/09) ustanovljen je Upravni odbor kao tijelo koje upravlja Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta.

Upravni odbor ima deset članova, a čine ga po tri člana iz sva tri konstitutivna naroda i jedan član iz reda ostalih, od kojih je najmanje 50% redovnih profesora univerziteta. Članove Upravnog odbora Agencije bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na mandat od tri godine s mogućnošću reizbora, pod uslovom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna, ili ponovo imenovana. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je u novembru 2013.godine imenovala četiri člana Upravnog odbora Agencije umjesto članova kojima je istekao mandat u martu 2013. godine, te umjesto jednog člana koji je razriješen u februaru 2013.godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 87/13).

Nadležnosti Upravnog odbora Agencije propisane su članom 12. Statuta Agncije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 86/09) i članom 6. Poslovnika o radu Upravnog odbora.

U izvještajnom periodu održane su četiri sjednice Upravnog odbora i to: 22.sjednica, 28.01.2013.godine; 23.sjednica održana 17.06.2013.godine; 24.sjednica u dva nastavka, 07.10. i 16.12.2013.godine, te 25.sjednica održana 16.12.2013.godine.

Tokom navedenih sjednica Upravni odbor je raspravljao o 32 tačke dnevnog reda i donio 24 zaključka. Između ostalog Upravni odbor Agencije dao je saglasnost na Odluku o dopuni Odluke o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova, te na imenovanje Komsije za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova. i studijskih programa.Upravni odbor je usvojio Poslovnik o radu i izabrao novo rukovodstvo Upravnog odbora: predsjednika prof. dr. Stevu Pašalića i potpredsjednike prof. dr. Aidu Abadžić-Hodžić i prof. dr. Ivu Rozića.

9. ZAKLJUČAK

U odnosu na Program rada za 2013.godinu, Agencija je u većem dijelu izvršila planirane aktivnosti. Programski zadaci navedeni u Programu rada koji nisu u potpunosti realizovani, nalaze se u završnoj fazi ili se iz objektivnih razloga nije moglo pristupiti njihovoj realizaciji. Jedan od objektivnih razloga je činjenica da je Agencija nadležna za izvršavanje Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, dok je oblast obrazovanja regulisana kantonalnim zakonima o visokom obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Zakonom o visokom obrazovanju Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

U 2013. godini Agencija je privela kraju donošenje podzakonskih akata iz svoje nadležnosti. To je stvorilo mogućnost da se u budućnosti posveti izvršenju ostalih alineja članova 48. i 49. Okvirnog zakona, što će predstavljati kontinuirani proces. U budućem periodu Agencija će posebno osnažiti kapacitete za izradu analiza, izvještaja i preporuka, kako bi efikasno i zakonito djelovala na razvoj visokog obrazovanja. Također će izvršavati svoje redovne nadležnosti u oblasti akreditacije po članu 49. Okvirnog zakona. Intenziviranje ovih aktivnosti i završetak ovog procesa očekuje se u narednom periodu. U tome će od ključne važnosti biti i podrška IPA Tvinnig projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta u osiguranju kvaliteta“. Realizacijom planiranih aktivnosti a koje se odnose na analizu i preporuke za unapređenje pravnih propisa, jačanje kapaciteta Agencije, primjenu sistema upravljanja kvalitetom na visokoškolskim ustanovama, te podršku organizovanju eksternih evaluacija visokoškolskih ustanova i studijskih programa očekuje se dalje jačanje rada Agencije i njenih partnera u ovim oblastima s ciljem unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a posebno u odnosu na evropske standarde u ovoj oblasti.

DIREKTOR

doc.dr. Husein Nanić, s.r.